

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
Slovak Blind and Partially Sighted Union

Sekulská 1
842 50 Bratislava
Slovenská republika

tel.: +421/2/69 20 34 20
+421/2/69 20 34 30
fax: +421/2/69 20 34 47

IČO: 00683876
DIČ: 2020804731

e-mail: unss@unss.sk
web: www.unss.sk

Tlačová správa

V Bratislave
Dátum 3.1.2017

Na okamžité
uverejnenie

Vybavuje:
Dušana Blašková

Telefónne číslo:
02/69 20 34 20

Braillovo písmo je stále nezastupiteľné

Na počesť Louisa Braillova (1809 – 1852) si každoročne 4. januára pripomíname Svetový deň Braillovoho písma. Vždy začiatkom roka si vďaka nemu o čosi intenzívnejšie uvedomíme obrovský dosah, ktorý má vynález tohto reliéfneho písma na životy nevidiacich na celom svete. Braillovo písmo rovná sa kompetencia, nezávislosť a rovnosť.

Braillovo písmo bolo predstavené svetu v roku 1825. Pozostáva z tzv. šesťbodu, ktorý tvoria dva stĺpce po troch bodoch. Ich kombináciou (pridávaním a vynechávaním jedného až piatich) možno zaznačiť písmená abecedy (aj s diakritikou), interpunkčné znamienka, matematické a chemické symboly, dokonca notový záznam. Veľkosť jednotlivých bodov, vzdialenosť medzi nimi ako aj medzi riadkami sú pevne dané tak, aby bolo možné onen šesťbod poľahky zachytiť bruškom prsta. Neexistujú veľkosti písmen, ako ich pozná vidiaci človek, nijaké fonty, na zvýraznenie nemožno použiť „tučné“ písmo, ani kurzívu. Napriek tomu je Braillovo písmo skutočnou abecedou rozmerom aj obsahom, je plne ortografické, má svoju logiku, zákonitosť a postupnosť. Vďaka týmto vlastnostiam je rovnocenné s akýmkoľvek iným písmom.

Celosvetovo sa šíri obava, že technológie, ako sú e-knihy, zvukové knihy a čítače obrazovky môžu nahradiť Braillovo písmo. Ani takmer 200 rokov po jeho vzniku sa však tento geniálny nástroj komunikácie nedostáva do úzadia - študenti majú dnes prístup k rôznym zariadeniam, ako sú obnoviteľné braillovske displeje či braillovske zápisníky (t.j. špecializované počítače pre používateľov Braillovoho písma). Knihy a časopisy v „bodkách“, ktoré sú pomocou programov na preklad čiernotlače do Braillovoho písma často tlačené braillovskými rýchlotlačiarňami, ani iné formáty, ako

sú zvukové knihy (ktorých výroba je vo všeobecnosti lacnejšia než braillovských), ani ďalšie moderné technické a technologické výtvarné výrobky nemôžu nahradiť informácie v Braillovom písme. Ide totiž o podporu braillovskej gramotnosti do budúcnosti. Technický pokrok je, prirodzene, vítaný, technika by však mala byť využívaná na rozšírenie používania Braillovoho písma, nie ako jeho náhrada. Navyše prax potvrdzuje, že tí, ktorí si osvoja zručnosti spojené s čítaním a písaním Braillovoho písma, nadobudnú vyššiu úroveň gramotnosti, dosahujú väčšie úspechy v oblasti vzdelania a zamestnania v porovnaní s tými, ktorých učenie bolo primárne založené na technike hovoreného slova.

Svetová únia nevidiacich dôrazne odporúča, aby všetky nevidiace a ťažko slabozraké deti dostali možnosť učiť sa Braillovo písmo, získavať inštrukcie od tých, ktorí sú dôkladne vyškolení a kvalifikovaní ho učiť, a aby si mohli osvojiť schopnosť prostredníctvom neho čítať a písať. Ďalším dôležitým odporúčaním je prístup k rozmanitým a hlavne aktuálnym knihám a publikáciám v Braillovom písme pre všetkých nevidiacich ľudí. Nielen pre medzinárodné organizácie nevidiacich (Svetovú či Európsku úniu nevidiacich), ale aj pre tú našu sa budúcnosť gramotnosti nevidiacich a slabozrakých spája s ratifikáciou a účinnou implementáciou Marakéšskej zmluvy, ktorá umožňuje voľný export a import sprístupnených dokumentov chránených autorským právom. Je žiaduce, aby Marakéšsku zmluvu ratifikovali všetky krajiny a následne jej ustanovenia uplatňovali v súlade s jej hlavným cieľom – posilniť práva ľudí s obmedzenou schopnosťou čítať, presadzovať ich prístup k literatúre a informáciám. ÚNSS so svojimi zahraničnými partnermi bude aj naďalej presadzovať ratifikáciu Marakéšskej zmluvy a spoločne s nimi bude podporovať dosiahnutie tohto cieľa.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je občianske združenie, ktorého členmi sú nevidiaci a slabozrakí ľudia, ich priaznivci, priatelia a rodičia. V súčasnosti má viac ako 4 000 členov združených v 65 základných organizáciách. Svoje služby, poradenstvo a aktivity poskytuje ľuďom so zrakovým postihnutím v každom kraji Slovenska bezplatne. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska vznikla v roku 1990.

Kontakt:

Dušana Blašková, PR manažér ÚNSS

Tel.: 02/69 20 34 38, 0911 469 653

e-mail: dusana.blaskova@unss.sk

www.unss.sk